

Židovský svätý Tanach: Kniha prísloví, kapitoly 8-11

Kniha prísloví - kapitola 8
Či múdrosť nevolá a umnosť nevydáva svoj hlas?
Vysoko na temene výšin, pri ceste, na križovatkách stojí, pri bránach, ktoré vedú do mesta, pri vchodoch, kade sa vstupuje, hlasito volá:
Na vás volám, ó ľudia, k ľudským synom nesie sa môj hlas.
Priučajte sa opatrnosti, pochábli, blázni, priučajte že sa srdcu.
Počúvajte, pretože znamenité veci zvestujem a moje pery otvárajú sa len na správne besedy.
Pretože čistú pravdu vravia moje ústa a mojim perám.
sa oškliví nepravosť
Spravodlivé sú všetky reči mojich úst, nielo v nich falše ani podvodu.
Všetky sú priame človeku, čo rozumie, a prosté tým, čo prišli k poznaniu.
Nie striebro, ale radšej prijímajte moju náuku a radšej poznanie než najvyberanejšie zlato.
Lebo múdrosť je cennejšia ako rubíny a nevyrovnejú sa jej nijaké drahocennosti.
Ja, múdrosť, bývam s rozumnosťou a dosahujem hlbavé poznanie.
Bázeň pred Pánom je

nenávidieť zlo. Oproti pýche, nadutosti, ceste zlej a ústam, ktoré prekrúcajú, prechovávam nenávisť.
U mňa je rada, u mňa je múdrosť, u mňa je umnosť, u mňa sila (hrdinská).
Skrze mňa králi kralujú a spravodlivo prikazujú vladári.
Skrze mňa vládnu kniežatá a šľachtici, a dokonca i všetci sudcovia Zeme.
Milujem tých, čo milujú mňa, a tí, čo ma úprimne hľadajú, nachádzajú ma.
U mňa je bohatstvo a česť, trvalá zámožnosť a spravodlivosť.
Lepší než zlato a než rýdze zlato je moje ovocie a to, čo donášam, je lepšie ako striebro najlepšie.
Chodievam po ceste spravodlivosti, prostriedkom chodníkov spravodlivých;
Aby som nadelila imania tým, čo ma milujú a ponaplňala ich pokladnice.
Pán ma učinil počiatkom Svojich ciest, prv ako stvoril od pradávna čokoľvek.
Od večnosti som ustanovená, od počiatku, prv ako povstal svet.
Nebolo ešte morských hlbín, keď som sa ja už zrodila, nebolo ešte žriediel obťažných vodami.
Prv ako boli vrchy usadené, pred pahorkami som sa zrodila,
Kým ešte nestvoril Zem, ani polia ani počiatok prachu sveta.
Keď zhotovoval nebesia, bola som tam, keď odmeriaval klenbu

nad priehlbínami morskými, keď upevňoval mraky vo výši, keď dával silnieť keď dával silnieť žriedlam hlbín, keď vymedzoval moru jeho hranicu, aby vody neprekračovali Jeho prikázanie keď ustaľoval základy Zeme, vtedy ja som bola Uňho chovankou, bola som deň po deň jeho rozkošou a hrála som sa pred ním v každý čas; hrávala som sa na okruhu Jeho zeme a moja rozkoš je byť medzi synmi ľudskými.
A teraz počúvajte že ma, deti: blahoslavení sú tí, čo cesty moje dodržiavajú.
Počujte naučenie, buďte múdri a nezanedbávajte ho.
Šťastný človek, ktorý ma počúva a bdie deň čo deň pri mojich dverách a čaká na veraje mojich brán.
Lebo kto nájde mňa, ten nájde život a dosiahne milosť od Pána.
Kto sa mi však vyhýba, krivdí vlastnej duši; všetci, čo ma nenávidia, milujú smrť.

Kniha prísloví – kapitola 9
Múdrosť si postavila dom; na siedmich stĺpoch spočíva.
Vyslala svoje služobnice zvestovať z najvyššej mestskej výšiny:
„Ten, kto je pochabý, nech uchýli sa sem, a komu chýba rozum, toho poučím.
„Opusťte pochabosť a budete žiť, budete kráčať

cestou rozvážnosti.
Kto dohovára posmievačovi,
sám upadáva do hanby
a kto karhá bezbožného,
utrži potupu.
Nekarhaj posmievača,
aby v ňom neskrsla voči tebe
nenávisť, pokarhaj múdreho
a bude ťa mať rád.
Daj poučenie múdremu
a bude ešte múdrejší,
poučuj spravodlivého
a pribudne mu ponaučenia.
Bázeň pred Pánom
je počiatok múdrosti
a poznať Najsvätejšieho
je rozumnosť.
Bo skrže mňa
sa rozmnožia tvoje dni
a pridá sa ti k rokom života.
Ak si múdry,
sám pre seba si múdry,
ak si posmievač, len ty sám
budeš znášať trest.“
Pochabou ženou
vášeň lomcuje
a vyzná sa len v zvädzaní.
Vysedá predo dvermi
svojho príbytku
na stolci v meste vysoko,
aby pozývala okolo idúcich,
čo mieria priamo,
kam im treba ísť.
„Kto je hlúpy,
nech zabočí sem!“
A tomu, kto je bez rozumu,
hovorí:
„Ukradnutá voda je sladšia
a pokútny chlieb
je chutnejší!“
Ale nevie, že sú tam tiene
a že jej pozvaní sú
v priepadlisku podsvetia.

Kniha prísloví – kapitola 10
Príslovia Šalamúnove.
Múdry syn naplňuje
svojho otca radosťou.
Ale pochabý syn býva
na zármutok svojej materi.

Nespravodlivo získané
poklady sú neužitočné,
spravodlivosť však
zachraňuje pred smrťou.
Pán nedopustí,
aby spravodlivý hladoval,
lež zapudzuje žiadostivosť
nespravodlivých.
Kto pracuje lenivou rukou,
chudobnie,
naproti tomu
ruka pracovitých obohacuje.
Kto v lete zhromažďuje
zásoby, je človek rozumný,
kto drichme cez žatvu,
je na hanbu.
Na hlavu spravodlivého
sa hrnie hojné požehnanie,
lež ústa hriešnych
ukrývajú bezprávie.
Pamiatka spravodlivého
je na požehnanie,
lež meno bezbožných
spráchnivie.
Kto má múdre srdce,
prijíma prikázania,
naproti tomu táravý blázon
nevyhne sa poklesku.
Kto chodí bezúhonne,
chodí bezpečne,
čie cesty sú však kl'ukaté,
ten sa prezradí.
Kto mrká okom,
spôsobuje bôľ
a mnohovravný blázon
nevyhne sa poklesku.
Ústa spravodlivého
sú prameňom života,
lež ústa bezbožných
ukrývajú bezprávie.
Nenávisť vyvoláva rozbroje,
láska však ututláva
všetky priestupky.
Na perách rozumného
sa nachádza múdrosť,
prút však dolieha
na chrbát človeka,
čo rozum potratil.
Múdri skrývajú vedomosť,
lež ústa pochábl'a,

to skaza vzápätí.
Majetnosť boháča
je preňho pevným mestom,
postrachom núdzných
je ich chudoba.
Zárobok spravodlivého
je na osoh jeho životu,
vzostup hriešnika
je mu na skazu.
Putuje cestou k životu,
kto dbá na napomenutia,
ale kto si nevšíma
dohováranie, ten blúdiava.
Lživé pery
zakrývajú nenávisť,
a ten kto roztrusuje klebety,
je blázon.
Tam, kde je veľa rečí,
nechýba hriech, ale ten,
kto drží svoje pery na uzde,
je múdry.
Jazyk spravodlivého
je pretaveným striebrom,
no srdce bezbožných
nestojí za nič.
Pery spravodlivého
občerstvujú mnohých,
blázni však hynú
nedostatkem rozumu.
Pánovo požehnanie
nosí bohatstvo
a nepridáva nijaké trápenie.
Pre blázna je zábavka
páchať nepravosť,
rovnako ako múdrosť
pre rozumného muža.
Čoho sa hriešny bojí,
to naň príde,
čo si spravodliví žiadajú,
to dostanú.
Len sa búrka preženie
a už nie je z hriešnika nič,
spravodlivý však
je s' a základ večný.
Čím je ocot na zuby
a čím je na zrak dym,
tým je lenivec pre tých,
čo ho posielajú.
Bázeň pred Pánom
predlžuje dni života,

lež roky hriešnych
sa skracujú.
Očakávanie spravodlivých
sa premieňa na radosť,
ale nádej bezbožných
sa obracia navnivoč.
Pánova cesta je pevnosťou
pre bezúhonného človeka
a postrachom pre tých,
ktorí konajú nepravosť.
Spravodlivý
sa nikdy nepohne,
ale hriešnici neostanú
bývať v krajine.
Ústa spravodlivého
rodia múdrosť,
ale jazyk úlisný odrežú.
Ústa spravodlivého vedia,
čo je prijateľné,
ale ústa hriešnych
sú plné prevrátenosti.

Kniha prísloví – kapitola 11

Falošná váha
oškľiví sa Pánovi,
páči sa mu
spravodlivé závažie.
Keď príde pýcha, príde aj
hanba, múdrosť sa však
zdržiava u skromných.
Statočných ľudí vedie
bezpečne ich neporušenosť,
vierolomníkov však zničí
ich zvrátenosť.
V deň hnevu
nepomôže bohatstvo,
spravodlivosť však
zachraňuje pred smrťou.
Bezúhonnému rovná cestu
jeho spravodlivé konanie,
bezbožník však padne pre
svoju vlastnú bezbožnosť.
Spravodlivosť
statočných ľudí
ich vyslobodzuje,
vierolomníci sa však lapia
vo svojich náruživostiach.
Keď zomrie bezbožník,
zomiera aj jeho nádej,
očakávanie moci

vyjde navnivoč.
Spravodlivý
sa vyslobodí z úzkosti
a na jeho miesto nastúpi
bezbožný.
Bezbožný ničí ústami
svojho blížneho,
spravodlivých však
vyslobodí poznanie.
Zo šťastia spravodlivých
sa mesto naplní jasotom
a zo zániku bezbožných
sa ozýva plesaním.
Mesto sa dvíha požehnaním
ľudí statočných,
ústami nestatočných
sa však nivočí.
Svojím blížnym poháda ten,
kto rozum potratil,
rozumný človek však mlčí.
Klebetník, ktorý sa túla,
povyzrádza tajnosti,
kto však má
zmysel pre spoľahlivosť,
ten drží slovo u seba.
Kde nieta zrelej rozvahy,
tam ľud upadá,
dobro je však tam,
kde niet núdze o radcov.
Kto sa zaručuje
za cudzieho človeka,
bude za to pykať,
kto sa však záväznostiam
vyhýba, je v bezpečí.
Spanilá žena nadobúda česť,
násilníci však
dosahujú bohatstvo.
Človek dobrosrdečný
dobro robí vlastnej duši
ukrutník však trýzni
svoje vlastné telo.
Bezbožný človek získava
len klamný zárobok, no ten,
kto seje spravodlivosť,
opravdivú odmenu.
Vytrvalá spravodlivosť
vedie k životu, kto sa však
ženie za zlým,
ide svojej smrti v ústrety.
Ľudia,

čo majú srdce skazené,
hnusia sa Pánovi,
ale má zaľúbenie v tých,
čo sú bezúhonní
na svojej ceste.
Stavím sa s kýmkoľvek,
že podliak trestu neujde,
ale potomstvo spravodlivých
vyviazne.
Ako zlatá obrúčka
v svinskom rypáku
je pekná žena
bez jemnocitu.
To, čo si žiadajú spravodliví,
je dobré zakaždým,
očakávanie bezbožných
ľudí je prchký hnev.
Niektorí priam rozhadzuje
a predsa mu stále pribúda,
druhý zasa šetrí väčšmi,
než sa sluší,
a má iba nedostatok.
Dobročinný človek
bude účinený bohatým,
a ten, čo hojne
sýti iných,
bude aj sám nasýtený.
Toho, kto schováva zbožie,
budú ľudia preklínať,
ale na hlavu toho,
kto ho predáva,
zostúpi požehnanie.
Kto usilovne hľadá dobré,
vyhľadáva blahovôľu,
ale kto vyhľadáva zlo,
ono naň príde.
Kto si zakladá na svojom
bohatstve, ten upadne,
spravodliví však budú
pučať ako listie.
Ten, kto sa prehrešuje
proti svojmu domu,
bude vietor žať,
blázon však bude slúžiť
múdremu človekovi.
Ovocie spravodlivosti
je stromom života,
a ten, čo je múdry,
získa dušu.